ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет БТЕ
Кафедра менеджменту та адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни (обов'язкова)
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Обсяг освітнього компоненту (3 кредит/90 годин)

Освітня програма «Менеджмент та адміністрування»
другого рівня вищої освіти
Спеціальність – D3 Менеджмент

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Ґудзь Петро Васильович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та адміністрування

Контактна інформація:
- +380751028159;
- pitgudz@gmail.com;
- перший навчальний корпус, 276 аудиторії

Час і місце проведення консультацій:
-Відповідно до розкладу
-Zoom Конференция
Ідентифікатор конференції: https://us02web.zoom.us/j/87085050258
Код доступу: 2026

ОПИС КУРСУ

Курс «Методологія та організація наукових досліджень» спрямований на формування у здобувачів сучасного наукового мислення та дослідницької культури, оволодіння методологією, методами й інструментами наукових і прикладних досліджень у сфері менеджменту та управління організаціями. Курс забезпечує розвиток здатності самостійно визначати наукову й управлінську проблему, проєктувати та організовувати дослідження, добирати й застосовувати валідні теоретичні та емпіричні методи, аналізувати й інтерпретувати отримані результати, формулювати обґрунтовані висновки та практичні рекомендації для вдосконалення управління організаціями.

Особлива увага приділяється використанню сучасних цифрових технологій, статистичних методів, спеціалізованого програмного

забезпечення та інструментів штучного інтелекту в дослідницькій та управлінській діяльності, а також критичному оцінюванню достовірності отриманої інформації та результатів. Методологічні положення курсу орієнтовані на їх практичне застосування під час підготовки та виконання магістерського дослідження з проблем менеджменту організацій.

Особливості курсу:

поєднання методології та практики дослідження – теоретичні положення розглядаються у взаємозв'язку з практичними завданнями та застосуванням дослідницьких інструментів для аналізу діяльності організацій;

орієнтація на повний цикл наукового дослідження – від визначення проблеми, формування мети й завдань та проєктування дослідження – до аналізу результатів, формулювання висновків і розроблення науково-прикладних рекомендацій для вдосконалення управлінської діяльності;

застосування сучасних дослідницьких методів та інструментів – передбачено опанування загальнонаукових, теоретичних, емпіричних та аналітичних методів, а також сучасних цифрових технологій, спеціалізованого програмного забезпечення та інструментів штучного інтелекту;

предметна спрямованість на менеджмент організацій – методологічні підходи та методи розглядаються на матеріалі проблем стратегічного й операційного менеджменту, організаційного розвитку та змін, управління персоналом, бізнес-процесами, ресурсами, результативністю та конкурентоспроможністю організацій;

розвиток самостійності та критичного мислення дослідника – курс орієнтований не на механічне засвоєння методів, а на здатність обґрунтовувати їх вибір відповідно до проблеми та завдань дослідження, оцінювати обмеження методів і достовірність отриманих результатів та нести відповідальність за їх інтерпретацію;

академічна доброчесність та дослідницька етика – особливу увагу приділено принципам академічної доброчесності, коректному використанню джерел і цифрових інструментів, етичним аспектам проведення та представлення результатів дослідження.

Переваги курсу

формування цілісного розуміння логіки, методології та організації сучасного наукового дослідження у сфері менеджменту та управління організаціями;

набуття практичної здатності самостійно проєктувати й проводити наукові та прикладні дослідження, обґрунтовувати вибір методів і критично оцінювати отримані результати для прийняття управлінських рішень;

оволодіння сучасними цифровими інструментами дослідницької діяльності, зокрема можливостями та обмеженнями використання штучного інтелекту;

розвиток здатності перетворювати результати дослідження на обґрунтовані наукові висновки, практичні рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення управління організаціями, бізнес-процесами та організаційними змінами;

безпосередня підготовка до виконання магістерського дослідження з менеджменту, його апробації, представлення та публічного захисту.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів здатності самостійно проєктувати, організовувати та здійснювати наукові й прикладні дослідження у сфері менеджменту та управління організаціями на основі сучасних методологічних підходів, кількісних і якісних методів, цифрових технологій та інструментів штучного інтелекту, забезпечуючи обґрунтованість, достовірність, академічну доброчесність і практичну значущість отриманих результатів для прийняття та вдосконалення управлінських рішень.

Завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів здатності самостійно планувати, організовувати та здійснювати наукові й прикладні дослідження у сфері менеджменту та управління організаціями, зокрема:

визначати наукову та управлінську проблему, формулювати тему, мету, завдання, об’єкт, предмет та дослідницькі питання;

обґрунтовувати методологію та дизайн дослідження, добирати відповідні теоретичні, емпіричні та аналітичні методи відповідно до проблеми та мети дослідження;

здійснювати пошук, критичний відбір, систематизацію та аналіз наукової, статистичної, управлінської, фінансово-економічної та іншої інформації, необхідної для дослідження діяльності організацій;

застосовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення та інструменти штучного інтелекту в дослідницькій та аналітичній діяльності;

аналізувати та інтерпретувати отримані результати, оцінювати їх достовірність, обмеження та практичну значущість для управління організацією;

розробляти та обґрунтовувати науково-прикладні результати, практичні рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення управлінських процесів, організаційного розвитку, результативності та конкурентоспроможності організації;

дотримуватися принципів академічної доброчесності, дослідницької етики та вимог до наукової комунікації;

застосовувати набуті методологічні знання та дослідницькі інструменти під час підготовки й виконання магістерського дослідження з менеджменту організацій, зокрема під час аналізу управлінських проблем, організаційних

змін, розвитку персоналу, бізнес-процесів, ресурсного забезпечення та результативності організації.

2. 2. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни:

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК03. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності:

СК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК 3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного само менеджменту.

СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК 11. Здатність планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, презентувати їх результати..

Очікувані результати навчання:

РН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах, враховуючи виклики, зумовлені війною.

РН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

РН 9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами;

РН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

РН 14. Планувати і проводити наукові дослідження, демонструвати результати наукових робіт та готовити їх до оприлюднення.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення дисципліни є оволодіння навичками використання інформаційних та комунікаційних технологій; здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатності генерувати нові ідеї (креативність); здатності проведення досліджень на відповідному рівні у сфері менеджменту організацій.

Наступний освітній компонент: ОК10 Виробнича практика.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми семінарів, год.
1	Тема 1. Наукове дослідження у системі професійної діяльності магістра - *2 год*	
2	Тема 2. Методологія та дизайн наукового дослідження - *2 год*	Тема 2. Проєктування наукового дослідження- *2 год*.
3	Тема 3. Методологія та методи емпіричного дослідження - *2 год*	Тема 3. Емпірична база та методи дослідження- *2 год*.
4	Тема 4. Методи аналізу, моделювання та інтерпретації даних - *2 год*	Тема 4. Аналіз та інтерпретація результатів дослідження - *2 год*.
5	Тема 5. Інформаційне забезпечення та організація наукового дослідження - *2 год*	
6	Тема 6. Цифрові технології, штучний інтелект та сучасні інструменти наукового дослідження - *2 год*	
7	Тема 7. Академічна доброчесність, дослідницька етика та культура наукової комунікації- *2 год*	
8	Тема 8. Методологія досліджень публічного управління та регіонального розвитку- *2 год*.	Тема 8. Дослідження проблем публічного управління та регіонального розвитку - *2 год*.
9	Тема 9. Розроблення та обґрунтування науково-прикладних результатів дослідження- *2 год*	Тема 9. Науково-прикладні результати дослідження: розроблення, обґрунтування та оцінювання - *2 год*
10	Тема 10. Інтерпретація та візуалізація результатів наукового дослідження - 2 *год*	Тема 10. Науково-прикладні результати дослідження: розроблення, обґрунтування, оцінювання, візуалізація - *2 год*.
11	Тема 11. Формулювання висновків і практичних рекомендацій - *2 год*	
12	Тема 12. Представлення та апробація результатів наукового дослідження - *2 год*	

САМОСТІЙНА РОБОТА

Ном. тижн	Назва теми	Види СР	Контрольні заходи
1	Тема 1. Наукове дослідження у системі професійної	Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу та рекомендованих наукових джерел. Визначення актуальних проблем менеджменту та управління	Доповіді, тестування, рішення задач та ситуаційних

	діяльності магістра – 5 год	організаціями, які можуть бути предметом наукового дослідження. Формування переліку потенційних напрямів власного магістерського дослідження. Аналіз прикладів сучасних досліджень у сфері менеджменту. Підготовка короткого обґрунтування актуальності обраної проблематики та її практичного значення для організації.	завдань
2	Тема 2. Методологія та дизайн наукового дослідження – 5 год	Опрацювання теоретичного матеріалу. Аналіз наукових публікацій для визначення проблеми, мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження у сфері менеджменту. Формулювання дослідницького питання та робочої гіпотези (за потреби). Розроблення логічної схеми власного дослідження та обґрунтування вибору його дизайну відповідно до управлінської проблеми..	Доповіді, тестування, рішення задач та ситуаційних завдань, презентація творчих завдань (есе)
3	Тема 3. Методологія та методи емпіричного дослідження – 5 год	Опрацювання теоретичного матеріалу та наукових джерел. Порівняння можливостей кількісних і якісних методів дослідження управлінських та організаційних процесів. Добір методів для розв'язання окремих завдань власного дослідження. Розроблення інструментарію збору емпіричних даних (анкета, гайд інтерв'ю, карта спостереження тощо) для дослідження працівників, керівників, клієнтів або інших учасників діяльності організації. Визначення вимог до вибірки та якості отриманих даних.	Доповіді, тестування, рішення задач та ситуаційних завдань
4	Тема 4. Методи аналізу, моделювання та інтерпретації даних – 4 год	Опрацювання теоретичного матеріалу. Аналіз прикладів використання статистичних та аналітичних методів у дослідженнях менеджменту. Вибір способів опрацювання даних відповідно до дослідницького завдання. Практичне опрацювання невеликого масиву даних із використанням цифрових інструментів. Побудова та інтерпретація таблиць, діаграм, графіків або інших форм представлення результатів дослідження діяльності організації.	Доповіді, тестування, рішення задач та ситуаційних завдань
5	Тема 5. Інформаційне забезпечення та організація наукового дослідження – 4 год	Пошук і систематизація наукових, статистичних, управлінських, фінансово-економічних та інших інформаційних джерел за темою магістерського дослідження. Оцінювання надійності та релевантності джерел. Формування робочої бібліографії та бази джерел дослідження. Опрацювання бібліографічних менеджерів	Доповіді, тестування, рішення задач та ситуаційних завдань

		та цифрових засобів організації дослідницької інформації. Підготовка аналітичного огляду відібраних джерел за проблематикою менеджменту організацій.	
6	Тема 6. Цифрові технології, штучний інтелект та сучасні інструменти наукового дослідження – 4 год	Опрацювання теоретичного матеріалу. Ознайомлення з цифровими інструментами пошуку, систематизації, аналізу та візуалізації наукової й управлінської інформації. Практичне використання інструментів ШІ для окремих дослідницьких завдань із перевіркою отриманих результатів. Порівняння результатів традиційного та AI-assisted опрацювання інформації. Визначення можливостей, обмежень і ризиків використання ШІ під час дослідження управлінських проблем та підготовки магістерської роботи.	Доповіді, тестування, рішення задач та ситуаційних завдань
7	Тема 7. Академічна доброчесність, дослідницька етика та культура наукової комунікації– 5 год	Опрацювання нормативних та наукових матеріалів з академічної доброчесності й дослідницької етики. Аналіз типових випадків порушення академічної доброчесності у науковій та управлінській діяльності. Перевірка фрагментів власного тексту щодо коректності цитування, парафразування та посилання на джерела. Формування правил академічно доброчесного використання цифрових інструментів та ШІ. Підготовка фрагмента наукового тексту з належним оформленням джерел.	Доповіді, тестування, рішення задач та ситуаційних завдань
8	Тема 8. Методологія досліджень публічного управління та регіонального розвитку– 5 год	Опрацювання наукових джерел за проблематикою менеджменту організацій. Аналіз сучасних підходів до дослідження управлінських процесів, організаційного розвитку та змін. Визначення специфіки дослідження діяльності організацій, управлінських рішень, бізнес-процесів, персоналу та результативності організації. Добір методів і джерел даних відповідно до проблематики власного магістерського дослідження. Підготовка аналітичної схеми дослідження обраної управлінської проблеми.	Доповіді, тестування, рішення задач та ситуаційних завдань
9	Тема 9. Розроблення та обґрунтування науково-прикладних результатів	Опрацювання теоретичного матеріалу. Аналіз прикладів наукових досліджень, у яких результати трансформуються у практичні рекомендації, управлінські рішення, моделі, механізми або інструменти менеджменту. Визначення критеріїв	Доповіді, тестування, рішення задач та ситуаційних завдань, презен-тація

	дослідження – 5 год	наукової новизни та практичної значущості. Формування попередніх наукових і практичних результатів за темою власного дослідження. Обґрунтування можливостей застосування запропонованих результатів для вдосконалення управління організацією, її бізнес-процесів, персоналу, результативності або конкурентоспроможності	творчих завдань (есе)
10	Тема 10. Інтерпретація та візуалізація результатів наукового дослідження – 4 год	Опрацювання теоретичного та методичного матеріалу щодо інтерпретації результатів наукового дослідження. Аналіз способів пояснення отриманих результатів відповідно до мети, завдань і дослідницьких питань. Порівняння отриманих результатів із теоретичними положеннями, результатами попередніх досліджень та наявними емпіричними даними. Вибір адекватних форм представлення результатів: таблиць, діаграм, схем, графіків, моделей та інших засобів візуалізації. Підготовка фрагмента візуалізації та його аналітичного коментаря за темою власного магістерського дослідження. Виявлення типових помилок інтерпретації та візуального представлення управлінських даних.	Доповіді, тестування, рішення задач та ситуаційних завдань.
11	Тема 11. Формулювання висновків і практичних рекомендацій – 4 год	Опрацювання теоретичних і методичних матеріалів щодо формулювання висновків за результатами наукового дослідження. Встановлення відповідності висновків меті, завданням, дослідницьким питанням та отриманим результатам. Розмежування наукових висновків, практичних рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення управлінської практики. Формулювання висновків за окремими завданнями власного дослідження. Розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління організацією з урахуванням отриманих результатів, умов їх застосування та можливих обмежень. Перевірка логічного зв’язку «результат дослідження – висновок – рекомендація – очікуваний управлінський ефект».	Доповіді, тестування, рішення задач та ситуаційних завдань.
12	Тема 12. Представлення та апробація результатів	Опрацювання теоретичних і методичних матеріалів щодо підготовки та представлення результатів наукового дослідження. Аналіз вимог до структури та	Доповіді, тестування, рішення задач та ситуаційних

	наукового дослідження – 4 год	змісту наукової статті, тез доповіді, презентації, постера та інших форм апробації результатів. Підготовка стислого представлення результатів власного дослідження з визначенням проблеми, мети, методів, основних результатів, наукової новизни та практичної значущості. Розроблення презентаційних матеріалів та підготовка усного представлення результатів. Формування відповідей на можливі запитання та зауваження щодо методології, достовірності, новизни й практичної значущості результатів. Аналіз можливостей апробації результатів у наукових публікаціях, конференціях та професійній управлінській діяльності.	завдань.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

1. Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / укладачі: В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко,С.І. Шило, О.О. Каплієнко, Р.А. Куликовський, В.В. Широкобоков – Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка», 2024. 20с. URL: Rekomendatsiyi_z_navchalno-metodychnoho_zabezpechennia.pdf

2.Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2024. 41 с. URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_orhanizatsiyu_osvitnoho_protsesu.pdf

3.Програма навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент», освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування». Уклад. Ґудзь П.В. Запоріжжя: НУЗП, 2026. 21 с.

4. Методичні вказівки до проведення семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент», (освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування») освітнього ступеня «Магістр» всіх форм навчання / Укл. д.е.н., проф. П.В.Гудзь. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2026. 36 с.

5. Електронний навчальний курс у Moodle: https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=8645

ОЦІНЮВАННЯ

Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти з ОК «Методологія та організація наукових досліджень» включає в себе поточний, проміжний та

підсумковий контроль. Оцінювання за кожною темою проводиться на основі опитування під час проведення практичних занять, а також виконання і завантаження в систему Moodle практичних завдань.

Оцінка підсумкового контролю у формі заліку визначається за результатами поточного та проміжного контролю за двобальною шкалою «зараховано - не зараховано». Дисципліна вважається засвоєною і здобувач отримує оцінку «зараховано», якщо успішно виконано більш 60% завдань. В іншому випадку здобувач отримує оцінку «не зараховано».

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика щодо академічної доброчесності. Під час вивчення дисципліни здобувачі дотримуються норм Закону України «Про академічну доброчесність» (https://zakon.rada.gov.ua/go/4742-20), а також Кодексу академічної доброчесності НУ «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf). Навчальні завдання виконуються самостійно з урахуванням дозволених умовами завдання допоміжних засобів.

Політика щодо відвідування аудиторних занять (особиста присутність здобувача): Здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрових завдань. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність здобувача, а також виконання завдань, які здатні сформувати загальні та фахові компетентності. Самостійну роботу студент може виконати у системі дистанційного навчання (https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=8658) з подальшим захистом. За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інші обставини) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (систему Moodle).

Політика щодо строків виконання завдань. Здобувач дотримується встановлених строків подання робіт. За наявності документально підтверджених поважних причин можливість індивідуального графіка визначається відповідно до університетських правил.

Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів. Здобувач має право отримати пояснення щодо критеріїв і результатів оцінювання та оскаржити їх у порядку, визначеному чинними внутрішніми документами університету.

Політика щодо дотримання прав та обов'язків здобувачів. Кожен здобувач вищої освіти повинен дотримуватися Статуту (https://docs.zp.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/Statut-ZPNU.pdf) і Правил внутрішнього розпорядку університету, а також Положення про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/wp-content/uploads/docs/2026/08/nakaz_n294_vid_09_06_26.pdf)

Політика щодо конфіденційності та захисту персональних даних. Обробка персональних даних під час вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17) та внутрішніх документів університету.

Політика щодо використання технологій штучного інтелекту. Використання технологій штучного інтелекту (ШІ), зокрема генеративного ШІ, під час вивчення навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20) та Декларації про принципи використання генеративного штучного інтелекту при провадженні освітнього процесу та здійсненні наукової діяльності в НУ «Запорізька політехніка» (https://docs.zp.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/Dekl_pro_pryn_vykor_heneratyvnoho_shtuchnoho_intelektu.pdf), введеної в дію наказом ректора від 27.11.2023 № 468.

Прозорість використання ШІ та академічна доброчесність. У разі використання ШІ під час підготовки навчальних робіт здобувач зазначає назву застосованого інструмента та характер його використання. У разі включення згенерованих ШІ об'єктів до академічного твору їх використання декларується відповідно до вимог законодавства та встановлених правил оформлення. Використання ШІ не замінює посилань на першоджерела, не звільняє від самостійного виконання навчальних завдань та відповідальності за достовірність результатів. Не допускається передавання до сторонніх ШІ-сервісів персональних даних, конфіденційної інформації та матеріалів з обмеженим доступом без належних правових підстав.

Порушення правил академічної доброчесності розглядаються відповідно до чинного законодавства та внутрішніх нормативних документів НУ «Запорізька політехніка».

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.